

2.795 Sowjetpanzer und 1.442 Flugzeuge im Oktober vernichtet

Weiterhin heftige Kämpfe im Südteil der Ostfront — Durch-
bruchsangriffe in Süditalien abgewiesen — 301.700 BRT,
ferner ein Kreuzer und 11 Zerstörer im Oktober versenkt

Aus dem Führerhauptquartier. 1. Nov. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südlich des unteren Dnjepr sind heftige Kämpfe mit durchgehenden Teilen schneller feindlicher Verbände im Gange. Durch kühne Flankenstöße beweglicher deutscher Kampfgruppen erlitten die Sowjets dort empfindliche Verluste.

In der Schlacht im Dniepr-Bogen macht unser Gegenangriff weiter gute Fortschritte. Starke Vorstöße des Feindes südwestlich Dnepropetrovsk und südöstlich Kiew wurden im Abwehrkampf zusammengebrochen.

In der Mitte des Ostfront beschränkte sich die Kampfaktivität auf örtliche Angriffe der Sowjets in den bisherigen Schwerpunktabschnitten, die zum Teil im Gegenstoß abgewiesen wurden.

Von der Front vom Ilmensee bis westlich Leningrad wird nur lebhafteste heiderseitige Stoßtrupptätigkeit gemeldet.

Im Monat Oktober wurden an der Ostfront 2795 Panzer und 1442 Flugzeuge des Feindes vernichtet.

In Süditalien wehrten unsere Truppen starke britisch-nordamerikanische Durchbruchsangriffe heiderseits des Volturno ab. Sie bezeugen jetzt zwischen der italienischen Westküste und dem Matese-Gebirge weiter nordwestlich gelegene Höhenstellungen.

gen. Während der Feind im Volturno-Abchnitt nachstieß, folgte er unseren Bewegungen weiter westlich nur zögernd.

Einzelne britische Flugzeuge flogen am Tage in die besetzten Westgebiete und in der vergangenen Nacht nach Nordwestdeutschland und warfen verstreut Bomben. Vier feindliche Flugzeuge wurden abgeschossen.

Die Luftwaffe griff in der Nacht zum 1. November erneut Einzelziele im Raum von London an.

Im Kampf gegen die britisch-nordamerikanischen Seeverbindungen versenkten Kriegsmarine und Luftwaffe im Monat Oktober 52 Handelsschiffe mit 301.700 BRT, 13 feindliche Handelsschiffe mit über 100.000 BRT wurden so schwer beschädigt, dass mit dem Untergang der meisten dieser Schiffe gerechnet werden kann. Ferner wurden 27 Handelsschiffe mit rund 170.000 BRT beschädigt.

Im Kampf gegen die feindlichen Flottenstreitkräfte vernichteten Kriegsmarine und Luftwaffe einen Kreuzer, elf Zerstörer, zwei Bewacher und vier Schnellboote. Fünf Kreuzer, sieben Zerstörer und zahlreiche andere Kriegsschiffeinheiten wurden so schwer beschädigt, dass auch mit der Vernichtung eines Teiles dieser Schiffe gerechnet werden kann.

2.795 sowjetischen oklepnikov in 1.442 letal v oktobru uničenih

Na južnem delu vzhodnega bojišča še vedno siloviti boji —
V južni Italiji zavrnjeni napadalni poizkusi prodora — V
oktobru potopljeno 301.700 ton, ena križarka in 11 rušilcev

Führerjev glavni stan, 1. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Južno od spodnjega Dnjepra so v teku siloviti boji s prodornimi deli hitrih sovražnikovih oddelkov. Z drznimi bojnimi sunki premičnih nemških bojnih skupin so utrpeli Sovjeti na tem bojišču občutne izgube.

V bitki ob Djepravem kolenu dobro napreduje naš protinapad. Močni sunki sovražnika južozahodno od Dnepropetrovsk in jugovzhodno od Kijeva so se zrušili v obrambnem ognju.

V sredini vzhodnega bojišča se je bojno delovanje omejilo na krajevne sovjetske napade na dosedanjih točkah, ki so pa bili deloma v protisunku odbiti.

Z bojišča od Ilmenskega jezera do zahodno od Leningrada javljajo le o obojestranskem delovanju napadalnih oddelkov.

V mesecu oktobru je bilo na vzhodnem bojišču uničenih 2795 sovjetskih oklepnikov in 1442 letal.

V južni Italiji so odbile naše čete močne anglo-ameriške napadne poskuse prodora na obeh bregovih Volturna. Naše čete so sedaj zasedle visoke položaje, leče med italijansko zahodno obalo in dalje se-

verozahodno od gorovja Matese. Medtem ko je sovražnik na volturnskem odseku takoj prodrl za nami, je zahodno le obotavljaje se sledil našim premikanjem.

Posamezna angleška letala so priletela podveži nad zasedena zahodna ozemlja in v pretekli noči nad severozahodno Nemčijo ter razstreseno metala bombe. Štiri sovražna letala so bila sestreljena.

Letalstvo je ponovno napadlo v noči na 1. november posamezne cilje na področju Londona.

V borbi proti anglo-ameriškim pomorskim zvezam sta potopili vojna mornarica in letalstvo v mesecu oktobru 52 trgovskih ladij s 301.700 tonami, 13 sovražnih trgovskih ladij z nad 100.000 tonami je bilo tako hudoposkodovalih, da lahko računamo s potopitvijo večine teh ladij. Dale je bilo poskodovalih 27 trgovskih ladij z okoli 170 tisoč tonami.

V borbi proti sovražnim pomorskim silam sta uničila vojna mornarica in letalstvo 1 križarko, 11 rušilcev, 2 stražni ladij in 4 brze čolne, 5 križark, 7 rušilcev in številne druge enote vojnih ladij so bile tako težko poskodovali, da se tudi lahko računa z uničenjem dela teh ladij.

Anglija — večna nasprotnica evropske celine

Berlin, 26. oktobra. DNB. Pod naslovom »Celine in otok« prinaša »Berliner Börsen-Zeitung« vrsto člankov svojega sodelavca Viljema von Kriesa, v katerih se pisec bavi z »Anglijo in evropskim problemom«. Med evropskimi narodi, pravi Kries, ima Anglija posebno jasen, čeprav kar vrtični pojem o Evropi. Anglež ima živo evropsko zavest. Tudi londonsko zunanje ministrstvo uganja že stoletja »evropsko politiko«. Pri tem pa ocenjuje vse zveze s posameznimi državami na celini s stališča celote. To celoto pa predstavlja skupnost vseh angleških interesov na evropski celini. Vrednoti, ki jo ima kaka posamezna evropska država za angleško zunanjo politiko, se ocenjuje zgolj po uslugah, storjenih Angliji. To pa vrednoti London vsakokrat drugače, ker stalno upošteva skupen evropski položaj. Evropska raznolikost ni nikdar mogla razumeti angleške evropske politike, ki ji je glavno geslo »ravnateljstvo«. Pisatelj se nadalje podrobno bavi z razlogi tega političnega pojma in naglašajo njegovo nasprotje, namreč nemški evropski čut. »Evropa kot predstava in pojem«, nadaljuje Kries, »bi bila za Anglijo največja nevarnost. Evropski red je poštati, ki navdaja sanje vsakega angleškega državnika, da, celo

povprečnega Angleža s strahom, ker se dobro zaveda, da bi le z nastankom splošne evropske zavesti prenehala angleško prevladovanje. Kot Nemci in Evropejci stojimo v tej vojni morda prvič pred jasnim spoznanjem svoje evropske naloge, ki sega daleč čez okvir te vojne in ki mora streti angleški »evropski monopol«. Ta je mogoče le zaradi tega, ker ima vsak Anglež v svoji politični zavesti pojem evropske enotnosti kot svoj angleški politični problem, dotim primanjku. Je mnogim Evropejcem podobne zavesti. Samo angleški mogočinski vodijo danes zavedno »evropsko« politiko, ki pa hoče podjarmiti vso celino. Če Holandec sodi, da je več vreden kot Flamec, in če se ima Normandec za pomembnejšega od Gastonea, je to vse le Angležem v korist. Na žalost pa je res, da so v Evropi politična čustva čisto močnejša kot pa zdrava politična pamet. In ker je tako, uspeva angleškemu spletakarjem, da vedno znova zanetijo spore in vojne, ki večajo angleško bogastvo in moč. Če bi se pa vsi evropski narodi skupno odločili ter imeli Anglijo za najvažnejši predmet svoje politike, bi bila ta vojna dobljena za vsako evropsko državo.

Načela o nadaljnji uporabi delovnih sil v Nemčiji

Dunaj, 26. okt. DNB. V soboto se je v pomembno slavnostno končalo zborovanje državne uprave za delo na Dunaju, kjer so obravnavali vsa vprašanja, ki so v zvezi z uporabo delovne sile v vojni in s poslovanjem državne uprave za delo. Zaključne seje so se udeležili tudi glavni polnomočenci za delo pokrajinski vodja Sauckel, državni vodja von Schirach ter mnoge vodilne strankarske, državne in vojaške osebnosti.

Po poročilih o osebnih vprašanjih, o notranjih zadevah uprave ter o nalogah državnega nadzorstva za uporabo delovne sile in urada za zaščito dela je govoril državni polnomočene Sauckel, ki je naznačil vodjem in sodnikom delavskih oblastev osnovne smernice, po katerih naj vodijo in varujejo delovne množice v do-

movini. Izrekel je prepričanje, da bo nemška uprava za delo, ki črpa ameriške in narodnosocialistične gibanja in ki ravna po njegovih načelih, najboljša delavska in socialna uprava na svetu sploh.

Na zborovanju so bila določena osnovna načela glede zaposlitve nemškega in evropskega delavstva, sistema plač, o čim večji delovni storitvi, o zaposlitvi vseh sil ter organizacijskem ustroju. Po skrbnem premisleku in praktičnih preizkušnjah so bila ta načela sprejeta s splošnim odobravanjem, ker so koristna in odgovarjajo duhu narodnega socializma. Sauckel je vsem prisotnim naročil, naj se po njih ravna in zaključijo zborovanje z obljubo, da bo državna uprava za delo vedno in povsod izpolnjevala svoje težke naloge.

Uspešni boji s tolovaji po balkanskih gorah

Berlin, 2. okt. DNB. V težko dostopnih gorah na Balkanu so bili te dni končani štirje večji nastopi proti komunističnim tolvam. Ko so se te tople v odročnih dolinah in po gorah, visokih do 2300 m, pripravljali na preizkušnje, so jim planinski lovci zadali težke izgube. S pohodi ob izgoščeni dnevi vročini in ostrem zimskem mrazu je bilo potrebno hiteti, če so hoteli po več tednov trajajočih bojih izslediti tolovaje v njihovih skrivajskih in jih uničiti. Pri tem je bilo ubitih 259 tolovajev. K temu je treba prišteti še številne mrtve, ki jih na nepreglednem ozemlju nismo utegnili poiskati. Pri enem samem nastopu so zasegli planinski lovci tri topove, 31 stroje in nad 100 min. Poleg tega so nemški vojaki zasegli 22 avtomobilov in važne poročevalske priprave. Končno so staknili poleg velikih množin naplenjenih živil tudi še eno pekarijo, popravilnico orožja in popolnoma opremljeno bolnišnico tolovajev. Na nekem drugem kraju v Epizkem gorovju jim je uspelo s koncentričnim napadom obkoliti tolovaje in jih poginati.

Nova vlada v Argentini

Buenos Aires, 2. novembra. DNB. Nova Argentinska vlada je sestavljena takole: državni predsednik divizijski general Pedro Pablo Ramirez, podpredsednik in vojni minister brigadni general Edmundo Pavetti, zunanji minister general Ernest Gilberti, notranji minister general Luis Perlinger, pravni minister general Gustavo Martinez Zevirja, mornariški minister kontraadmiral Benito Suarez, poljedelski minister Diego Son, člani vlade so nadalje stotnik Ricardo Vago ter pisatelj Hugo West in C. Ameghino.

Angleški napad na pravice majhnih držav

Stockholm, 1. nov. DNB. Konservativni angleški tednik »Observer« v svoji včerajšnji številki silovito napada pravice majhnih držav, da bi tudi po vojni živele kot samostojne države, pravi londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter«. »Observer« meni, da je obstoj majhnih narodov kot držav »stranoten in nesodoben in ne služi evropskemu miru«.

Leta 1939 je Anglija z njej lastno hinavščino napovedala Nemčiji vojno in to baje v varstvo Poljske. Medtem ko so se tedaj ti vojni zločinci postavljali kot branilci majhnih držav, bodo te kratko in malo odstranjene, potem ko se dale svoj krvni davek za vojne priganjave. Ospařavajo jim celo pravico, da bi po vojni sploh živele kot države,

„Slovenski dom“ — po novem

V okviru splošne preureditve slovenskega tiska je bilo določeno, da bosta odseji v Ljubljani izhajala samo dva dnevna namesto dosedanjih štirih. Zaradi tega bo »Slovenski dom« kot dnevnik izšel zadnjič danes, za naprej pa bo izhajal kot politični tednik, in sicer ob sobotah dopolne v povečanem obsegu, za zdaj na osmih straneh sedanje oblike.

Smer našega lista kot političnega tednika bo tista, kakor je pošten slovenski list dandanes edino mora imeti: protikomunistična, to je slovenska v najglobljem in najbolj aktualnem smislu besede. Vsa prizadevanja »Slovenskega doma« v novi obliki bodo veljala enemu samemu cilju: duhovni in tvorni obnovi razdejane domovine. Ta cilj bomo skušali doseči z brezobzirnim razkrinkavanjem vsega gnilega, z iztrebljanjem ostankov komunizma, naj se skrivajo kjer koli, ter z iskanjem vseh poti, po katerih se bo našemu ljudstvu dalo pomagati k miru, redu in pravici, to je, iz sedanjih krvavih dni, katere nam je prinesel komunizem, do lepše bodočnosti.

Vse tisto, kar je bilo doslej v listu dobrega in nam je dan za dnem prinašalo več prijateljev in somišljenikov v našem borb, bomo ohranili ter izpopolnili z novimi stvarmi, ki jih list kot dnevnik ni mogel prinašati. Vsem prijateljem bomo skušali v novi obliki nuditi več, kakor smo doslej. Razširili bomo krog sodelavcev tako, da bomo s stališča današnjih narodnih koristi lahko hitro in stvarno obravnavali vsa politična, kulturna, gospodarska in družabna vprašanja, ki so pereča za slovensko skupnost in za našo bodočnost. Prepričani smo, da bo »Slovenski dom« kot tednik še lažje, bolj pretehtano in bolj smotno služil svojemu namenu ter postal dom, to je duhovno ognjišče vseh poštenih slovenskih ljudi.

Vsem dosedanjim naročnikom in prijateljem, ki so s svojo zvestobo in simpatijami omogočili »Slovenskemu domu« tolik razmah in vpliv, kakor se je kazal zlasti poslednje čase, so najlepše zahvalujemo ter jih prosimo, naj ostanejo listu in njegovim prizadevanjem zvesti še naprej, saj s tem služijo koristim svojega ljudstva.

Vsi stari naročniki bodo list prejeli še nadalje. Podrobnosti glede naročnine, cene in drugega pa bomo objavili v prvi številki »Slovenskega doma« kot tednika, v soboto, dne 6. novembra.

Vesti 2. novembra

Julija letos so boljševiki v Gorkiju in Tiflisu ustanovili posebne šole za boljševiške uradnike, ki naj bi po vojni bili nameščeni po posameznih evropskih deželah, je objavil finski list »Uusi Suomi«.

Neki južnoameriški diplomat, ki je dalj časa bival v Londonu, je podal zanimive izjave o dnevnem življenju v Angliji. Pravi, da so Angleži v splošnem zelo pobiti zaradi grozečih nemških množičnih napadov, ker zlasti med bogataškimi krogi še niso pozabili hudih dogodkov leta 1940 in 1941.

V Cernovclah so ustrelili dva Jude, ki sta pobegnili iz poljskega koncentracijskega taborišča, se potem skrivala ter vladljala. Pozneje sta se preoblekla v poljske komisarja ter izsiljevala svoje narodnjake, zlasti tiste, ki so bili poljskega pokolenja. Pri njih so našli mnogo zlatnine, nakit, zlatnikov in drugih dragih reči.

Nemški strmoglavci so v bližini Castellosa v Ebrejskem morju napadli sovražni ladjski sprevod ter zadeli križarko in dva rušilca. Križarka se je takoj ustavila, eden od zadetih rušilcev pa se je vnel ter v plamenih priplul v Castellosa.

Stalin daje navodila za »šifrirke« v severni Afriki, je ugotovil neki tangerski list. Kaže, da hoče Moskva s posebnimi političnimi smernicami izigrati celo De Gaulle. To so potrdili tudi pogovori s komunističnim pravkom Martijem, ki se je pravkar vrnil iz sovjetske prestolnice.

V severni Ameriki je 500.000 delavcev začelo stavkati. Delavci in njih voditelj John Lewis vztrajajo, naj jim vsi plačo. Pričakujejo, da bo Roosevelt nastopal z ostrimi ukrepi.

V južni Italiji razsaja silna lakota in zaradi hudega pomanjkanja voda naraščajo številni smrtni žrtvi v Napoliju dan za dnem. Skoraj sleherni dan pokopljejo 250 ljudi, med njimi mnogo otrok.

Japonci so angleška in ameriška posetva v vzhodni Aziji drugo za drugim zasegli ter zdaj izročajo vsa ta področja narodni kitajski vladi. Zato si je Japonska na Kitajskem pridobila lep ugled.

V novem italijanskem vojaškem zakonu bo za metropolitansko policijo pristojno notranje ministrstvo, za mejno policijo finančno ministrstvo, za karabinjerje pa ministrstvo za narodno obrambo.

Angleški trgovski urad je opozoril angleško ženstvo, naj bo previdno pri nakupovanju lepotilnih sredstev, češ da je črni trg preplavljen z lepotili, ki povzročajo huda kožna obolenja. Thotapeli so prodajali na pr. živalsko mast kot kožno kremo, strupene barve pa kot lak za nohte.

Prepričevalno zborovanje nemške narodno-socialistične stranke v Weimaru

Weimar, 1. nov. DNB. Glavno mesto turinskega okrožja je doživelo dan prepričevalne boje odločnosti in mogočne izpovedi vere v Hitlerja. Ob veliki udeležbi prebivalstva je korakalo nad 11.000 članov narodnosocialistične stranke pred okrožnim voditeljem, da bi s tem dokazalo svoje pripravljenost in danost. Dejstvo, da je v petem letu vojne možna taka manifestacija nemške moči in nezlomljive morale, daje tudi sovražniku pravičen odgovor na njegovo prazno agitacijo. Taki nastopi kažejo z vso jasnostjo, da je vedenje nemškega naroda v vseh njegovih sovražnikovem nasilju še vedno zgledno. Slavnosti tega pomembnega

dne je zaključilo množično zborovanje, na katerem je govoril glavni polnomočeneec za uporabo delovne sile okrajni vodja Sauckel. Podaril je, da ima v tej vojni bojišče v ustvarjalni domovini zalogo, s katero mora tudi sovražnik v vsakem primeru računati. Sovražnik je mislil, da bo nekod pri poslednji odločitvi zmanjkalo Nemški vojakov ali pa delavcev. Uporaba nemške delovne sile pa je omogočila preprečiti te sovražni kore upe. Današnji nastop in veliko ljudsko zborovanje sta vsem dokazali, da ni narodnosocialistična stranka izgubila prav nič svojega revolucionarnega zaleta.

Osvobodilna fronta daje avtonomijo primorskim Italijanom

»Slovenski poročevalca« z dne 29. septembra 1943 prinaša naslednji razglas:

Vrhovni plenum Osvobodilne fronte slovenskega naroda

Proglas!

1. Vrhovni Plenum Osvobodilne fronte slovenskega naroda izpolnjuje temeljno, iz naravnih in zgodovinskih pravic izhajajočo zahtevo slovenskega naroda, ter proglasa priključitev slovenskega Primorja svobodni in Združeni Sloveniji v svobodni in demokratični Jugoslaviji.

2. Italijanski narodni manjšini na priključenem ozemlju je zagotovljena avtonomija. O izvedbi avtonomije bodo razpravljali po-

oblašeni zastopniki slovenskega in italijanskega primorskega prebivalstva, kakor hitro bodo dovoljevale razmere.

Predsednik Izvršilnega Odbora Osvobodilne fronte: Josip Vidmar, l. r.

Sekretar Izvršilnega Odbora Osvobodilne fronte: Boris Kidrič, l. r.

Navzoči člani Plenuma: »generali Jakob Avšič, dr. Marijan Breclj, Tone Fajfar, Jože Jeras, Edvard Kardelj, Edvard Kocbek, Frano Leskovšek, Franjo Lubej, Zoran Polič, Jože Rus, inž. Dušan Sernee, Franco Svetek, dr. Maks Šnuderl, dr. Lado Vavpetič.

Šigemicu o japonski zunanji politiki

Skupan boj Vzhodne Azije proti anglo-ameriškemu nasilju

Tokio, 29. oktobra. DNB. (Vzhodnoazijska služba.) V interpelacijski seji japonske narodne skupščine je podal zunanji minister Šigemicu daljšo izjavo o japonski zunanji politiki.

Označil je sedanjo vojno kot imperalistično vojno, ki sta jo izzvali Anglija in Amerika z namenom, da si pridobita večino sveta za svoje kolonije. Angliji gre v tej vojni za ohranitev svojega imperija, USA pa hočejo ustanoviti novo svetovno državo. Ze sedaj so razširile USA s spretnim izpreminjanjem Monroejevega nauka svojo oblast dejansko na vso Severno in Južno Ameriko. Severno Afriko imajo za potrebno oporišče svoje moči v Evropi. Potem si hočejo v Vzhodni Aziji spet osvojiti Filipine, da bi jih spremenile v oporišče za navlado nad Vzhodno Azijo. Skušale so doseči svoje cilje s čim manjšo uporabo lastnih sil in z žrtvovanjem drugih narodov. Tudi japonsko cesarstvo so hotele spreminiti v anglosaksonsko kolonijo, kakor so to storile z drugimi deželami Vzhodne Azije. Ker pa so slej ko prej nesposobne izvesti te svoje načrte z lastno močjo, so posegle k tradicionalni politiki izigravanja Azijcev proti Azijcem. S svojimi političnimi spletkami so spodbode Cungkung k nadaljevanju vojne. Japonsko-kitajska politika hoče vrniti Kitajcem Kitajcem, politika Anglo-saksoncev pa je nasprotno le v praznih obljubah, ki jih dajejo Cungkungu. Po osvoboditvi Filipinov so USA objubile Filipince neodvisnost, Japonska pa je bila tista, ki je Filipincem neodvisnot prinesla. Položaj Anglije v Indiji resno ogroža postavitev časne čisto indijske vlade pod vodstvom Boseja. Zato lahko računamo, da se bo Anglija spet zatekla k takim praznim obljubah, kakor jih je dala Cungkungu.

Poleg velike vzhodno azijske naloge je za Japonsko ta vojna tudi boj za obstanek. Če bi Japonci in ostalim vzhodnoazijskim narodom ne uspelo s skupnimi močmi ubraniti Vzhodno Azijo, ne bi samo Japonci prenehala biti vesela, temveč bi hkrati

izgubili svojo samostojnost in neodvisnost tudi vsi vzhodnoazijski narodi. Vzhodna Azija pa bi postala angloameriška kolonija. Japonska je že z dejanji dokazala svoje visoke vzore s tem, da je vrnila Kitajcem Kitajcem, po Angliji ugrabljene tajske pokrajine dala Tajski nazaj, omogočila Filipinom in Burmi njihovo neodvisnost in podprla s svojo pomočjo indijsko osvobodilno gibanje.

USA so si že prej v dolgi vojni proti angloameriškem nasilju priborile svojo samostojnost. Takrat so bile USA zmagovale, ker so se Američani borili za svojo zemljo. Danes pa se bore vsi vzhodnoazijski narodi strnjeno za svojo domovino proti angloameriškem nasilju.

Srbska fronta proti boljševizmu

Beograd, 1. nov. DNB. V svojem oklicu na srbski narod, ki ga je objavil v listu »Novo vreme«, opozarja ministrski predsednik Milan Nedić na nevarnosti komunizma in v zvezi s tem označuje srbsko stališče. »Srbi«, pravi, »so protikomunisti in šele ostati samo Srbi. Boljševizem nima nič skupnega s srbskim duhom, niti s srbsko omiko. Srbski narod se bo z vsemi silami boril proti boljševizmu, da si ohrani rodno bino, dom in vero svojih očetov. Nepremakljiva nemška vojska bo skrbel, da bodo propadle najnovejše pustolovščine in spletke Angloamerikanecv in boljševikov. Danes je v Srbiji le ena fronta: namreč srbska fronta proti boljševizmu, ki se bo borila proti njemu do njegovega popolnega izkoreninjenja.«

Življenje v Vatikanu običajno

Madrid, 2. nov. DNB. Dosedanji argentinski poslanik v Vatikanu Lobet, ki se zdaj vrača domov v Buenos Aires, je dal med svojim bivanjem v Barceloni zastopniku španske agen-

Usoda tolovajskih brigad na Notranjskem

Med Rakitno in Blokami se je natepelo več banditskih brigad, ki ne vedo ne kod ne kam - Pot jim je od vseh strani zaprta

Borovnica, 2. novembra.

Ko so na notranjskih kraških planotah okrog Borovnice in nad njo za kratko dobo prevladali rdeči tolovaji, se je iz ust vseh beguncev, ki so se zatekali k domobrancem v Borovnico, slišalo, da se banditi pripravljajo od Rakitne pa do Cerknice na to, da jo bodo zagodili tudi Borovnici in si jo priušili tako, da bo pomnila za zmeraj. V pijani napitjenosti so govorili, da bodo »likvidirali« zadnje trdno postojanko, ki jim je zapirala pot do posesti železnice in prevažnega mostu. Res se je nekajkrat dogodilo, da so prišli do skrajnih hribov in obrobni postojank, katere so držali nemški vojaki ali domobranci, pa so vselej odnesli krvave glave in puščali v rokah branilcev mrtve, številne ujetnike in plen. Enkrat so s topom začeli tudi »bombardirati« borovniški most, toda poskus je klavarno pogorel, ker so vse izstreljene granate zgrešile cilj in padle na njive. Edina škoda, ki jo so naredile, je bilo podrtje stranišča sredi Borovnice. Posled je se sem pa tja banditske patrle poskušale približati postojankam borovniške obrambe. Borovničani so dobili vilo, da se komunisti resnega napada ne upajo tvegati in da je njihovo napadanje le otročje draženje.

V Rakitni so se pogosto gnetle cele banditske brigade in vzbujale vtis, da se pripravljajo na važen naskok. Toda vse skupaj se je končalo prav po predpustno: z nekaj naglimi in bliskovitimi sunki so nemški vojaki in domobranci podrezali tudi v tolovajsko gnezdo in ga brez lastnih žrtev razgnali. Ponovila se je spet stara pesem: »Ljubljanska brigada« je bila enkrat to dobro, če deležna. Tolovajska »vojska« je zbežala brez glave, najprej seveda poveljstvo, kakor je to bilo tudi drugod, pustila plen in mrtve, napadaleci pa so se vrnili z ujetniki in nemajhnim plenom. Nazadnje je zaradi stalnega napadanja postala Rakitna za bandite prevročna in so se vanjo spuščali le

oprežno in s posameznimi patrolami. Ni ga bilo dneva, da ne bi v Borovnico prišli tolovajski ujetniki ali po nekaj prisilno mobiliziranih, ki so se izmuznili iz roparskih krempljev.

Sedaj je pa ozemlje rakitniške planote, Sv. Vid, Osredok, Otave, Zala, Iška, Krim, Mokere in Mačkovec, prizorišče zadnjega dejanja tolovajske gladije. Ko je nemška vojska začela odločno in načrtno čistiti Dolenjsko, so komunisti v velikih trumah začeli bežati v ta notranjski kot in se zbirati, da bi se potem prebili čez železnico in čez Polhovgrajsko dolomito na Gorenjsko. Tako so se med Krimom, Kureškom, Rakitno in Sv. Vidom natepile štiri »brigade«, med njimi Tomšičeva, Ljubljanska in Loška, ki so le z največjim nasiljem držale med močvostno disciplino in so s pokolji in streljanjem prisilno mobiliziranih hoteli preprečiti stalno uhajanje nesrečnikov, ki so bili proti svoji volji vtaknjeni v rdeče vrste.

V sredo zvečer se je »Ljubljanska brigada« dvignila na pohod in se hotela prebiti proti polhovgrajskemu kotu. Že v petek zjutraj se je vrnila spet na izhodišče in komunisti so pobiti pripovedovali, da jim je naklep spodletel, ker so od povsod obkoljeni in jih je na vsakem prehodu sprejela zaseda nemške vojske in domobrancev. Uhajalci, ki se jih je večje število javilo v Borovnici, pripovedujejo o strahotnem trpljenju, ki ga prestajajo vsi prisilni mo-

biliziranci ter novinci v tolovajski drhali. Po več dni sploh niso zaužili grizljaja, kadili so pa suho orebovo listje. Celo gornji plasti tolovajev, ki so se v začetku mastili s plenom in se redili, je začela presti trda. Nikjer ni več kraja, ki bi ga mogli opolniti. Zato so začeli že pred tednom klati mule, ki jih imajo s seboj za prenašanje težjega orožja in streliva. Tudi med stare bandite, ki so pomešani med novice zaradi nadzora, se je zanesel strah in bojazen, kaj bo. Raznesla se je žalostna novica, da so od vseh strani obkoljeni in da se bo treba pripraviti na najhujše.

Borovnica se danes ne boji pohoda oboroženih tolovajev, temveč se pripravila na to, da bo pričel zadnjemu dejanju tolovajske »osvoboditve«. Pripravlja se, da bo v barake, ki so jih svoj čas postavili Italijani, dobila nove prebivalce, ki so po Dolenjskem in delu Notranjske med jokom in stokom prebivalstva in med streljanjem nedolžnih prinášali »osvoboditve«. Borovnica bo živa priča zadnjega dejanja v usodi zločincev, ki so toliko gorja prinesli vsej domovini. Tolovaji nimajo miru niti minuto. Od vseh strani zljajo proti njim topovi in strojnice in zamašni prizadevajo najti luknjo, skozi katero bi vdrl drugam. Obroč okrog njih je sklenjen. Gnezdo je razdrto, v najkrajšem času pa bo nastopil tudi trenutek, ko bo neumisljena roka polovila tudi razbegle tiče.

Naročite se na »SLOVENCEVO KNJIŽNICO«
ki vam bo v tretjem letniku nudila najboljša dela 15 narodov.
Naročite se lahko na 36 knjig letno ali pa na 24 knjig letno.

Bili so lepi prazniki vseh mrtvih

Kakor drugi jesenski meseci se je tudi november predstavil nam zemljanom s prav lepim vremenom. September in oktober sta zaznamovala prve dneve let in sončno vreme, pa tudi november je napravil letos izjemo, da niso ljudje hodili pod dežniki in romali na pokopališča ob dežju ali celo v snegu, kajti dostikrat se je že primerilo, da je na 1. novembra zapadel sneg. Letos nam je 1. november prinesel hudo slano, jutranja temperatura je padla pod ničlo na -0,50 C. Toda barometer se je dvignil prav visoko, kar je bil znak, da bo lepo vreme še trajalo in se nekaj dni vzdrazilo.

Že zadnja oktobrska nedelja, ki je bila razmeroma topla in sončna, je privabila na glavno pokopališče pri Sv. Križu, kakor tudi na druga pokopališča ogromno množico ljudi, ki so se z globoko pobožnostjo in vdanostjo spominjali svojih ranjkih, starih, bratov, sester, znancev, prijateljev in dobrih mož. Vsi grobovi so bili letos bolj skromno okrašeni, kajti mnogi so rajši poklanjali manjše ali večje zneske v dobrodelne namene.

Uprava cestne železnice je, kakor je to že običajno več let, tudi letos odredila, da se je promet pravilno usmerjal od vseh strani na pokopališče. In oba dva dneva so bili ob popoldanskem urah pozno do večera, pa tudi že ob dopoldanskem času tramvajski vozovi vedno nabito polni. Kakor zatrjujejo, je tramvaj v nedeljo in na praznik prepeljal do 100.000 ljudi v vse smeri.

Še živčijo bojovniki iz prve svetovne vojne, zlasti njih organizacija, so poskrbeli, da so bili grobovi bojnikov primerno, tudi skromno okrašeni. Velik pa je bil obisk tudi grobov onih, ki so padli pod strel komunističnih zločincev. Na praznik popoldne so bile na pokopališču molitve in po cerkvah so se vrstile pobožnosti, kakor so v navadi na ta praznik. Zvečer so ljubljanski zvonovi vabili vernike k molitvi rožnega venca. Danes zjutraj pa so bile po cerkvah so opravljene maše in molitve za verne duše.

Naročite »Slovenski dom«!

Zastrupljenje z gobami

Kronika letos zaznamuje že drugo zastrupljenje z gobami, ki je sicer končalo brez hujših posledic. V nedeljo okoli 21.26 je lekarna Bakarčič pri Sv. Jakobu telefonično obvestila reševalno postajo, da je Anton Ogrin, zasebni uradnik, stanujoč na Sv. Jakobu trgu v gostilni Vidmar, nevarno obolel, to najbrž na zastrupljenje z gobami. Z reševalnim avtom so Ogrina hitro prepeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki takoj vse ukrenili, da je bil rešen pred zastrupljenjem.

K tej nesreči naj omenimo, da je že več tednov na trgu najstrožja kontrola vseh na prodaj prinešenih gob. Lahko pa je mogoče, da kdo zaužije kako gobo, ki jo je kje nabral,

misleč, da je užitna, ali pa je bila neužitna pomešana med užitno.

Na praznik večerj dopoldne je kap zadela zasebnico Ano Dolinskovo, stanujočo v Mandelčevi ulici. Prepeljana je bila v bolnišnico na VII. oddelku.

Vse vrste lesa rezanega in tesanega
dobite v novootvorenem skladišču **»MARAD«**
z o. j.
v Živinozdravniški ulici (za Cukrarno)

Nove veroučne knjige

Če se ta dni mimogrede ozreš v knjižarniške izložbe pod »Slovske knjige«, ti nehotno obstane oko na strojni vrsti modrih knjig nekoliko manjšega formata, kot so ostale. Ustaviš se, bereš: Verouk I, Verouk II... To so nove veroučne knjige za srednje in mešanske šole. Smatramo za svojo dolžnost, da javnost nanje vsaj kratko opozorimo.

Nove učne knjige so za verouk potrebne zaradi novega učnega načrta, ki ga je še v bivši Jugoslaviji odobrila cerkevna in državna oblast in ga morajo kateheti še tri leta izvajati. Že lani sta zato izšli dve novi veroučni knjigi: Verouk I in Verouk VI. Letos pa so kateheti poskrbeli še za ostale, kolikor jih po načrtu je potrebujejo; kajti načrt se uvaža v razrede postopoma in ga n. pr. v IV. in VIII. razredu še ne izvajajo.

Nove knjige izdajati v teh časih ni lahko, zlasti poceni in dobre. Da bi bile knjige čim cenejše in bi manj donosne (t. j. višje šolske) podpre tiste, ki se prej plačajo, je Katehetskno društvo samo vzelo nase breme založništva. Da bi pa bile dobre, sta se v okviru društva osnovala dva delovna odbora, eden za višješolske, drugi za nižješolske knjige. Skozi ta dva odbora mora iti vsak rokopis, ki se na mnogih sejah predeluje in izboljšuje. Metoda dela je različna: pri nekaterih knjigah pripravljajo gradivo in pišejo kar vsi člani odbora (n. pr. I. in II.), pri drugih pa prevzame vodstvo eden, drugi pa mu pomagajo z nasveti in predlogi. Tzko je vsaka knjiga plod vzajemnega dela, kar že samo po sebi daje verjetnost bolj kvalitetne izdelave. Strokovne kritike bodo prinesli strokovni listi, tu knjige le kratko označimo:

1. VEROUK I (Ambrožič-Oražem-Pavlin). Knjiga je izšla že lani in je prestala že eno leto šolske preizkušnje. Vsebuje razlago krščanskih resnic in zapovedi, torej prvi in drugi del katekizma.

2. VEROUK II (Ambrožič-Oražem-Pavlin). Ta knjiga je nova in tvori z Veroukom I vsebinsko enoto. Obnavlja sredstva milosti (tretji del katekizma) in obenem vso liturgiko. Obširno snov so pisatelji primeroma omejili, nazorno podali in metodno razdelili v lekcije z enotno zgradbo, ki naj učencem olajša učenje, pa tudi pomaga učeno snov prenesti v življenje. Prav ta zgradba knjige je zanimiva in nova. Knjigo krasi lične liturgične vinjetke (delo Sonje Vondrovič) povzete po knjigi p. Metoda Turnška (Leto božjih skrivnosti). Daje se v knjigi tudi nekateri potrebni črteži in slike za ponazorilo pouka. Knjiga bo duhovnikom prišla prav tudi izven šole, pa tudi laikom more služiti kot solidna vodnica v osnovno poznanje cerkvene liturgije. Cena 20 lir je za tako obsežno in okusno opremljeno knjigo izredno nizka.

3. VEROUK III (Priredil Kovadžič P., sodelovali Oražem J. in Pavlin J.). Po novem načrtu se je v tretje šolo zopet vrnila zgodovina božjega razodetja, kot smo jo obravnavali ml. starejši. (Zdaj so bile več let te zgodbe v prvi in drugi šoli.) Nova knjiga vsebuje zgodovino božjega razodetja v SZ in polovico NZ (do obljube evharistije in ločitve od sinagoge). Ostala NZ pride v četrto obremen s kratko zgodovino Cerkev in nauki za življenje. Tudi tu so zgodbe porazdeljene v učne enote, dodane so jim potrebne arheološke, zgodovinske in dogmatične opombe ter na koncu vprašanja. Niso pa to zgolj zgodbe, nanizane v časovnem redu druga za drugo, marveč skuša biti knjiga zares zgodovina božjega razodetja. Prav zato more biti knjiga tudi vsakemu inteligentnemu koristno obnavljanje bibličnega znanja. Ima tudi nekaj potrebnih slik in zemljevidov. Cena kot Verouk II.

3. VEROUK VI (Spisal Jože Pogačnik, sodelovali: Fajdiga, Hanželič, Pavlin in Slapar). Knjiga je izšla že lani in je že skoraj razprodana. Preizkušnja jo šoli že dobro prenesla in se je tudi izven šole veliko prodala. Obsega katoliško dogmatiko in je prvi poizkus nekakšne moderne dogmatike za laike pri nas. Pisana je prijetno in lahko kljub težki snovi. Priporočamo jo ponovno vsem izobraženecem. Cena 20 lir.

4. VEROUK VII (Spisal Hanželič Rudolf, sodelovali Fajdiga, Pogačnik, Pavlin in Slapar). To je med vsemi knjigami največja in izven šole najpomembnejša. Obnavlja katoliško moraliko. Prav ta knjiga nam je v teh časih zmede in »prevrednotenja vrednot« — kar pravi — kar najbolj potrebna. Čeprav kateheti v šoli niso primerne knjige že več let imeli, se nam zdi, da je bila še bolj potrebna taka knjiga za izvenšolske učence. Vso moralko od osnovnih vprašanj o namenu življenja in splošnih moralnih principih do posameznih etičnih norm in zapovedi obravnava toplo življenjsko neposredno in — kar je največ vredno — z upoštevanjem vseh aktualnih moralnih razled in obol. Sklepe se ne samo na zgodeti nauk Cerkev in filozofijo, marveč navaja tudi izreke in mnenja velikih mož, zlasti pisateljev in umetnikov sploh. To bo marsikoga še prej prišlo, čeprav seveda samo po sebi ni tako močno kot nauk Cerkev ali krščanskega modroslovja. Knjige ne moremo dovolj priporočiti vsej javnosti, zlasti pa mlademu izobraženstvu. Cena 28 lir je pri obsegu 218 strani nizka.

5. ZGODOVINA KATOLISKE CERKVE I. (Spisal Slapar Pavel, sodelovali Fajdiga, Hanželič, Pavlin in Pogačnik). Cerkevna zgodovina se mora zdaj poučevati vzporedno s svetno, to se pravi: stari več in peti, srednji v šesti, novi v sedmi in najnovejši čas v osmi šoli. Dijaki so zdaj dobili šolo prvi snopič — za peto šolo. V njem je pregledno, pa temeljito podana zgodovina Cerkev v grško-rimskem svetu. Za obnavljanje zgodovinskega znanja in za prave poglede na prvo krščansko dobo bo knjižica dobrodošla tudi izven šole, posebno zato, ker trenutno nimamo v slovenskih prav nobene cerkvene zgodovine; kajti vse, kar smo imeli, je razprodano ali pa zelo nepopolno. Škoda pa je, da je ravno izdelava Zgodovine zastala, saj bi — tako sklepamo iz ostalih knjig — menda moral iziti že tudi srednji in novi vek, ker so izšle že knjige za šesto in sedmo. Pisatelja in odbor prosimo, naj čimprej izdelata tudi to. Ne bo prišlo prav samo v šoli, marveč tudi izven šole.

Katehetskemu društvu in vsem njegovim delovnim odborom moramo samo čestitati k tako velikemu pozitivnemu delu v sedanjih časih. Vsa javnost je dolžna, da to delo podpre.

Knjige se dobe v vseh knjižarnah, v nekaj dneh bodo na razpolago tudi v platno vezani izvodi.

Alojziju Dežmanu v spomin
Prišel je zadnji dan v oktobru... Za vedno si zatihnil oči ter odšel v večnost k Bogu po plačilo.

Nihče ni mogel slutiti, niti Ti, da bodo krizanteme, ki so se pravkar razcvetele, tudi Tebi kincale Tvoj prazni grob. Saj si bil

poln življenja, poln veselja do dela, ko sta se poslavljala predzadnji nedeljo v oktobru in nista niti slutila, da je bilo to najino snidenje zadnje na tej solzni zemlji.
Končal si svoje mlado življenje kot žrtve pri opravljanju dolžnosti, ki si jo sprejel prostovoljno. Nisi se ustrašil trpljenja, ki si ga bil v ne majhni meri deležen, ko si kot hraber in zaveden domobranec sledil klicu svoje domovine. Organiziral si vzorno postojanko domobrancev pri Sv. Urhu v Dobrunjah, ki je s teboj izgubila hrabrega ter odločnega poveljnika. V Tebi ni bilo strahu, ne omahovanja! Z odločno besedo in hrabrim dejanjem si se boril za dve najdražji svetinji: za narod in vero! Odločno si branil resnico pred lažjo! Neusmiljen si bil v borbi zanj, Tvoje plačilo pa je bilo — zancevanje.

Umrla je Tvoja teča, Tvoj duh pa živi v duhu božjem gledal dan, po katerem si tako srčno hrepenel, dan, ki si ga tako željno pričakoval, pa Ti ga ni bilo usojeno pričakati...
Naj Ti bo lahka zemlja slovenska, za katero si žrtvoval vse, celo najdražje, kar si imel — svoje mlado življenje. Francelj.

patrulje v nedeljo uplenile tolovajem na Rakitniški planoti. Vsi domačini in poznavalci razmer so prepričani, da te bedarje in zločinstva potenjajo po vsej verjetnosti domači terenci, ki kar besne, ker se jim ni izpolnila želja, da bi jo Borovnici zagodili in priklonili nanjo uničenje in smrt. Ti primeri zločinskega igranja s kmetstvom premoženjem so na dnevnem redu, dogodijo se pa tudi primeri, da skušajo neznanec sredi noči nagazati celo varnostnim stražam. Zato bi bilo nadvse uместno, da bi domobranci prečitali oblisti tudi Borovnici in skidali gnoj, ki ga ni malo.

Kupujte knjige
edine slovenske poljudnoznanstvene zbirke knjig
»SVET«
Knjige dobite po vseh knjižarnah.

KUPITE TAKOJ
eno najlepših knjig letošnjega leta svetovno znani Walter Scottov zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki ga je založilo in izdalo uredništvo »Slovenca«. Dobite ga v vseh ljubljanskih knjižarnah in v veži Ljudske tiskarne. Broširana izdaja velja 35 lir, v polplatno vezana 45 lir, v celoplatno na najfinjšem papirju pa 80 lir. — Naročite se v UREDNIŠTVU »SLOVENCA«.

— Prijava stanovanjskih prostorov. V smislu čl. 1 in 2 odredbe šefa pokrajinske uprave v Ljubljani o oddajanju stanovanj obvešča mestni stanovanjski urad vse ljubljanske hišne posestnike to in onstran zapore, da morajo prijaviti vsa stanovanja svojih hiš, zasedena in nezasedena, vključno lastna stanovanja, in sicer le na tiskovinah, ki so na razpolago na mestnem poglavarstvu, Mestni trg. št. 2-1, v sobi št. 58, za ceno 0,30 L za pol. Točno izpolnjene pole morajo hišni lastniki vrniti temu uradu najkasneje do vstetega 6. novembra. — Stanovanjski urad opozarja, da bo po potrebi točnost podatkov na licu mesta pregledal.

Naročite »SLOVENCEVO KOLEDAR«
tako, dokler je še čas!

»Naročite ga pri našem zastopniku v vašem kraju ali pa naravnost pri upravi Slovenskega koledarja, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

— Dve novi številki slovenske poljudno znanstvene knjižnice »Svete bosta obsegali dr. Kotnikovo izvirno delo »Slovenske starostvenost in pa sila zanimivo knjigo Carnegija: Kako si proučimo prijatelje«. Druga knjiga je že kot »Slovenec« podlistek zbudila ogromno zanimanje. Splošna želja je bila, da tudi Slovenci dobimo to prekrasno delo v domačem jeziku. Zdaj se je želja izpolnila. Posebej pa opozarjamo na dr. Kotnikovo knjigo, v kateri bodo zbrane slovenske sege in navade. Knjiga bo bogato ilustriрана. Naročite se takoj na Svet!

Državno gledališče

DRAMA.

Torek, 2. nov.: zaprto.
Sreda, 3. nov.: ob 16.30: Potopljeni svet. — Red Sreda.
Četrtek, 4. nov.: ob 16.30: Kavarnica. Red A.
Petek, 5. nov.: zaprto.

OPERA.

Torek, 2. nov.: ob 16.: Orfej in Evridika. — Red B.
Sreda, 3. nov.: ob 16.: Netopir. Red Prvi.
Četrtek, 4. nov.: ob 16.: Thais. Red Četrtek.
Petek, 5. nov.: zaprto.

Opera pripravila novo uprizoritev »Sne-gurovke« pod muzikalnim vodstvom dirigenta N. Stritofa, v režiji R. Primožiča in ko-regografiji P. Golovina. Naslovno vlogo bo pela K. Vidaličeva, Lela — Golobova, Kn-pavo — Mlečnikova, Mizgirijs — Popov. Iličiča. Naj počiva v miru!